

Társulati élet

DR. HORUSITZKY FERENC (1900–1971)

1971. november 24-én este 71. életévében elhunyt dr. Horusitzky Ferenc professzor, a föld- és ásványtani tudományok doktora. Halála váratlan csapásként érte szeretteit, barátait és a magyar földtudomány minden művelőjét.

Horusitzky Ferencet családi hagyományai jegyezték el nemcsak tudományterületével, a földtannal, hanem a barlangtannal is. Édesapja, Horusitzky Henrik a régi Földtani Intézet geológusa volt, akinek nevéhez több barlangtani vonatkozású munka is fűződik. Így fia már fiatal korában erősen érdeklődött a barlangok iránt, s Kadic Ottokár ügyvezető elnök mellett ő lett az 1926-ban, a Magyarhoni Földtani Társulat szakosztályából önálló egyesületté alakult Magyar Barlangkutató Társulat első főtitkára.

Bár tudományos munkaterülete pályája folyamán távolabbra vitte a speleológiától, a hazai barlangkutatásnak mindig megértő támogatója és őszinte híve maradt. Ezért választotta őt a felszabadulás után újjáalakult Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Tanácsadó Testületének tagjai közé.

Horusitzky Ferenc halála nagy veszteség Társulatunk számára is. Rendkívül széleskörű, a szakmai tudás fölé emelkedő műveltsége, mindenkiel szemben tanusított mindenkori tapintata és előzékenysége, roppant szellemes előadásmódja, kitűnő vitakészsége és nem utolsósorban emberszeretete olyan közel hozták őt az emberek szívéhez, hogy mindenki, aki ismerte, mély fájdalommal gyászolja elhunytát.

Nemcsak kegyelettel, hanem tisztelettel és őszinte szeretettel őrzi meg a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat is első főtitkárának és Tanácsadó Testületének tagjának emlékét.

Dr. Bogsch László

BARBIE LAJOS EMLÉKEZETE

A magyar barlangkutatás egyik legszerényebb, de végtelen szorgalmas munkatársa, Barbie Lajos meghalt. Amilyen szerény volt életében, olyan csendesén távozott körünkből. Szerénységénél talán csak segítőkészsége volt nagyobb. Aki ismerte, megszerette és becsülte. Neki csak barátai voltak.

1896-ban Budapesten született. Iskoláit is Pesten végezte és pályáját mint magántisztviselő kezdte. A barlangokkal már fiatal turista korában megismerkedett. 1926-ban a Magyar Barlangkutató Társulatnak egyik alapítója, és megalakulásától választmányi tagja, majd 1932-től pénztárosa. Ezt a tisztséget a Társulat fennállása alatt mindvégig ő látta el közmegelegedéssel. Miután 1935-ben a Társulat elnöke, Kadic Ottokár megkezdte az ún. „török pincék”, vagyis a Vár-barlang feltárását, Barbie Lajos 1936-ban elvállalta azok gondnokságát is. Ezért csak 1939-től kezdve kapott szerény díjazást.

Az 1936-ban megnyitott barlangtani gyűjtemény mellett felállított könyvtár és barlangi fénykép- és térképtár, valamint a Vár-barlang további feltárásának munkája szintén az ő vállára nehezedett, de még a barlangoknak a nagyközönség részére történő bemutatásával kapcsolatos teendők is részben őt

terhelték. Ilyen nagy elfoglaltság mellett még komoly irodalmi működést is kifejtett.

Nem csoda, hogy elfáradt a túlfeszített munkában és a háború után megromlott egészségére tekintettel csak szerényebb elfoglaltsággal járó tevékenységet vállalt a Műemlékfelügyelőségnél. Egészsége azonban sajnos tovább romlott és erősen igénybe vett szervezete munkás életének hetvenhatodik évében felmondta a szolgálatot.

A barlangkutatás terén kifejtett munkásságát azonban nem felejtjük és emlékét a magyar barlangkutatók mindenkor kegyelettel megőrzik.

Schönviszky László

KALNICZKY IMRE (1899 – 1971)

Nem volt már fiatal, amikor az ötvenes évek elején az újjászülető magyar barlangkutató munkatársainak sorába lépett. Egyesülete a Kinizsi Sportkör volt, barlangkutatói tevékenysége azonban messze túlnőtt szakosztályának szűk keretein. Az MKBT újjáalakulása előtti időben aktívan részt vett a Magyar Hidrológiai Társaság Központi Karszthidrológiai és Barlangkutató Bizottságának munkájában, később pedig — mint barlangkutató csoportjának képviselője — a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat választmányában tevékenykedett.

„Imre bácsi” — ahogy őt mindenki nevezte — a nehéz feltáró munkában lelkesedésével, bámulatos akaraterejével túltett a fiatalokon. Amikor mások már feladták a reményt, az ő optimizmusa, a bajokat derűben feloldó természete mindig új rohamra

serkentette a lankadókat, a hitetlenkedőket. Nem kis része volt az égerszögi Szabadság-barlang feltárásában és az 1957. évi sikeres alsó-hegyi expedícióban. Hosszú éveken át dolgozott a Teresztenyei-barlangrendszer feltárásán és a budai barlangokban, segített a Vértes és a Bakony barlangjainak feltérképezésében. Az utóbbi években szívbetege akadályozta aktív részvételét a barlangkutatói munkákban.

Kalniczky Imre halálával súlyos veszteség érte a magyar barlangkutatók táborát. Nincs többé körünkben szeretett Imre bácsink, szívünk mélyén azonban örökre megőrizzük az ő közvetlen, segítőkész és életderős lényének emlékét.

Dr. Balázs Dénes

UIS-BULLETIN

UNION INTERNATIONALE DE SPÉLÉOLOGIE

A Nemzetközi Szpeleológiai Unió Barlangi Mentősügyi Bizottsága 1971. szeptember 17–21. között rendezte meg a második nemzetközi találkozóját Belgiumban. A tanácskozáson 16 ország képviseltette magát főleg a barlangkutatói szervezetek delegátusaival, de több országból a nemzeti Vöröskereszt is küldött megfigyelőt. A résztvevők beszámoltak arról, hogy saját országaikban miként működik a barlangi mentőszolgálat. Az előadások alapján megvitatták a barlangi mentősügyi személyi, műszaki és szervezeti problémáit, a barlangi mentőszolgálat kapcsolatát egyéb szervekkel (rendőrség, tűzoltóság, polgári védelem, alpinmentők stb.)

MENTÉSI KRÓNIKA 1971

1971. február 20-án a rendőrség a Barlangi Mentőszolgálat miskolci csoportjának tagjait riasztotta, akik négy eltűnt személy érdekében a Bükköt barlangját kutatták át.

1971. február 27-én a solymári Ördög-lyukban rekedt turistacsoport segítségére riasztotta a rendőrség mentőszolgálatosainkat.

1971. március 18-án a rendőri szervekkel és más alakulatokkal együttműködve egy eltűnt keresésére sorban kutatta át a Barlangi Mentőszolgálat a Budai-hegység barlangjait.

1971. április 18-án és május 4-én a Pest megyei Rendőrfőkapitányság vette igénybe eltűnt személyek felkutatása érdekében a Barlangi Mentőszolgálat segítségét.

1971. szeptember 30-án ismét a solymári Ördög-lyukat fésülték át mentőszolgálatosaink egy eltűnt előkerítése végett.

Dr. Dénes György

BARLANGI MENTŐSZOLGÁLATOSOK KITÜNTETÉSE

A Minisztertanács rendelete alapján Benkei András belügyminiszter a közbiztonság és életvédelem érdekében hosszú éveken át eredményesen végzett munkájuk elismeréséül 1971. szeptember 29-én, a fegyveres erők napján a Barlangi Mentőszolgálat három tagját **Közbiztonsági Érdeméremmel** tüntette ki.

Dr. Dénes György, a BMSZ vezetője a kormánykitüntetés arany fokozatát,

Sándor György, a BMSZ helyettes vezetője a kitüntetés ezüst és

Szenthe István, a BMSZ műszaki felelőse a bronz fokozatát kapta.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1971. november 7-én többszörös életmentésért az **Életmentő Emlékérem** kormánykitüntetést adományozta.

Baross Gábor és

Frojmovics Péter barlangi mentőszolgálatosoknak.

—sg—

INHALT

STUDIEN

<i>Dr. Ádám Boros</i> : Über die höhere Vegetation der Höhlen	49
<i>Dr. Ádám Boros</i> : Bibliographie der höheren Höhlenvegetation Ungarns und der Karpaten	52
<i>Pál Müller</i> : Karstkorrosionswirkung des Kohlendioxid metamorphen Ursprungs	53
<i>István Szenthe</i> : Hydrogeologische Untersuchungen im Karstschacht von Vecsembükk	57
<i>István Berényi Üveges</i> : Durchgangversuch im Siphon der Höhle von Abaliget	61
<i>László Rónaki</i> : Die Orientiertheit der Karstformen im Triaskalk des Mecsekgebirges	65
<i>Lajos Bartha Jr.</i> : Anderthalb Jahrhundert alte Angaben über eine intermittierende Quelle	69
<i>Dr. János Tulogdi</i> : Ergänzung zum Artikel von L. Bartha	70
<i>Árpád Lorberer</i> : Stanisław Staszic über die Baradla-Höhle	71
<i>Dr. Dénes Balázs</i> : Die Bildung der Höhlenmäander	75

RUNDSCHAU

Ursprung der Wörter „Karst“ und „Doline“ (<i>Dr. D. Balázs</i>)	81
Optimistisches Pestschera (<i>D. B.</i>)	83
<i>Ausländische Nachrichten, Rundschau</i>	
Karstsymposium in Oxford (<i>Dr. D. Balázs</i>)	85
Höhlenforschung in Venezuela (<i>D. B.</i>)	87
Speleologisches Fachwörterbuch in zehn Sprachen (<i>Dr. Gy. Dénes</i>)	88
<i>Inländische Ereignisse in der Karst- und Höhlenforschung</i>	
Internationales Karstmorphogenetisches Symposium in Ungarn (<i>D. B.</i>)	90
Fossilien aus der Vass Imre Höhle (<i>L. Kordos</i>)	92
<i>Das Leben der Gesellschaft</i>	
<i>Dr. F. Horusitzky, L. Barbic und I. Kalniczky</i> zum Gedächtnis	94

TRAKTATOJ

<i>D-ro Ádám Boros</i> : La superklasa flaŭro de la grotoj	49
<i>D-ro Ádám Boros</i> : La literaturo pri la superklasa flaŭro de la grotoj en Hungario kaj Karpatoj	52
<i>Pál Müller</i> : Karstkorodanta efiko de la per metamorfozo liberigita karbona dioksido	53
<i>István Szenthe</i> : Hidrogeologiaj observoj en la gufro Vecsembükki	57

СОДЕРЖАНИЕ

ДОКЛАДЫ

<i>Dr. Ádám Boros</i> : Высокоорганизованные представители растительного царства в пещерах	49
<i>Dr. Ádám Boros</i> : Литература высокоорганизованной растительности пещер Венгрии и Карпат	52
<i>Пал Мюллер</i> : Влияние углекислоты метаморфического происхождения на коррозию карста	53
<i>Иштван Сенте</i> : Гидрологические исследования в шахтообразной карстовой воронке Вечембюкк	57
<i>Иштван Берényi Ювегеш</i> : Попытка прорыва сифона Абалигетской пещеры	61
<i>Ласло Ронаки</i> : Об ориентации карстовых форм рельефа в Триасе гор Мечек	65
<i>Лайош Барта</i> : Данные о периодическом источнике, опубликованные полтора века тому назад	69
<i>Dr. János Tulogdi</i> : Дополнение к докладу Л. Барта	70
<i>Арпад Лорберер</i> : Станислав Сташиц — о пещере Барадла	71
<i>Dr. Dénes Balázs</i> : Формирование меандров в пещерах	75

ОБЗОР

Этимология слов „карст“ и „долина“ (<i>Dr. D. Balázs</i>)	81
Оптимистическая пещера (<i>D. B.</i>)	83
Симпозий по карстам в г. Оксфорд (<i>D. B.</i>)	85
Изучение пещер в Венесуэла (<i>D. B.</i>)	87
Спелеологический словарь на десяти языках (<i>Dr. D. Dénes</i>)	88
Международный Симпозий по карстовой морфогенетике в Венгрии (<i>D. B.</i>)	90
Ископаемые органические остатки из штольни пещеры им. Имре Вашш (<i>L. Kordos</i>)	92
Память Др-а Ф. Хорушицки, Л. Барби и И. Калници	94

ENHAVO

<i>István Berényi Üveges</i> : Provo trapasi la sifonon de la groto Abaligeti	61
<i>László Rónaki</i> : La directiteco de la karstaj elformadoj en la triaso de Mecsek	65
<i>Lajos Bartha</i> : 150 jara indiko pri intermita fonto	69
<i>Árpád Lorberer</i> : Stanisław Staszic pri la groto Baradla	71
<i>D-ro Dénes Balázs</i> : La elformigo de la meandroj en grotoj	75

Fénykép a hátsó borítón: Orgona az Esztramosi-felső-barlangban (Cser Ferenc felvétele)